

Nr 236.

Av herr **Wangson, Otto**, om ökat anslag till statens sinnessjukhus.

Under femte huvudtiteln har Kungl. Maj:t i statsverkspropositionen föreslagit riksdagen att till *statens sinnessjukhus* under rubrik »Omkostnader för budgetåret 1936/37» anvisa ett förslagsanslag av kronor 9,600,000. Detta innebär en sänkning i förhållande till vad medicinalstyrelsen begärt med 50,000 kronor. Av denna sänkning möjliggöres större delen eller 40,000 kronor därigenom, att med upprättande av hjälpverksamhet enligt gällande sinnessjukstadga (93—100 §§) skulle få anstå ytterligare ett år vid 5 av statens 19 sinnessjukhus. Föredragande departementschefens motivering inskränker sig till följande: »Utan att vilja ifrågasätta önskvärdheten i och för sig av en snar utvidgning av hjälpverksamheten synes mig den föreslagna utvidgningen lämpligen kunna fördelas å två år och alltså för nästa kalenderår begränsas till fem nya sinnessjukhus.» Denna motivering torde knappast delas av dem, som på nära håll varit i tillfälle iakttaga den välsignelsebringande betydelse sådan hjälpverksamhet har såväl för de sinnessjuka, deras anhöriga och omgivning som för sinnessjukvården som sådan.

Särskilt må ej förgätas, att hjälpverksamheten i själva verket är det praktiskt taget enda sätt, varigenom tillfälle beredes befolkningen å andra orter än de få, till vilka sinnessjukhus äro förlagda, att träda i bekväm personlig beröring med sinnessjukhusens läkare och övriga vårdpersonal och att med dem rådföra sig angående vården av hemmavarande sinnessjuka och behandlingen av personer, hos vilka antingen utbrott av sinnessjukdom kan befaras eller på grund av vilkas uppförande sinnessjukdom i lindrigare former kan misstänkas redan vara för handen. Hjälpverksamheten är vid sinnessjukhusen en delvis ambulerande motsvarighet till den polikliniska verksamhet, som av gammalt är anknuten till lasaretten, och så mycket outhärligare än denna, som flertalet tjänsteläkare och privatpraktiserande läkare ute i orterna icke äro i besittning av större förtrogenhet med psykiatri. Det lider därför intet tvivel, att den sinnessjukvård som meddelas å statens sinnessjukhus drages med en betänklig brist så länge den icke kompletterats med en hjälpverksamhet av här ifrågavarande slag. En fullständigt utbyggd hjälpverksamhet, med vilken allmänheten vunnit förtrogenhet, skulle med säkerhet

varje år förebygga åtskilliga självmord såväl som sådana av sinnessjuka åstadkomna skador på andras liv och egendom, över vilka allmänheten nu känner sig upprörd.

Härtill kommer, att tack vare hjälpverksamheten intagning å sinnessjukhus ej sällan kan undvikas och utskrivning ofta sker tidigare än utan sådan vore möjligt. Härigenom blir den alltjämt överklagade utrymmesbristen å statssinnessjukhusen om icke helt avhjälpst så avsevärt mindre kännbar.

Redan i 1929 års statsverksproposition (Femte huvudtiteln sid. 232 f.) fann sig dåvarande överläkaren å S:t Lars' hospital i Lund, professor V. Wigart, på grund av sina där och tidigare i Stockholm vunna erfarenheter kunna uttala, att det vore uppenbart, att hjälpverksamheten genom att inskränka antalet vård dagar å sinnessjukhus vore i stånd att återföra det allmänna betydligt mera än det belopp den droge i kostnad. Häri skulle säkerligen alla överläkare vid de övriga sjukhus, vid vilka hjälpverksamhet sedan dess blivit anordnad, oförbehållsamt instämma, om de därom tillfrågades. Redan i sina riksdagspetita år 1933 vitsordar medicinalstyrelsen också, att hjälpverksamheten varit av stor betydelse och inneburit avsevärda förmåner såväl för de hjälpbehövande sjuka och deras omgivning som för sjukhusen. Och året därefter förklarar styrelsen, att fördelarna med verksamheten framstode så klart, att *ytterligare försöksdrift icke vore erforderlig*.

Då något objektivt skäl för avvikelse från medicinalstyrelsens i fjol för andra gången framförda anslagsäskande för hjälpverksamhetens anordnande vid samtliga statens 19 sinnessjukhus icke blivit anfört och ej heller lär kunna förebringas, föreslås härmed,

att riksdagen med bifall till vad medicinalstyrelsen i detta hänseende hemställt måtte till *Statens sinnessjukhus: Omkostnader* för budgetåret 1936/37 anvisa ett *förlagsanslag* av kronor 9,640,000.

Stockholm den 23 januari 1936.

Otto R. Wangson.